

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 594/2022
14.06.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Милене Рашић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Слободана Миловановића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Лозници ЗК. бр. 154/21 од 26.11.2021. године и Вишег суда у Шапцу 1Кж1 110/22 од 24.03.2022. године, на седници већа одржаној 14.06.2022. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Слободана Миловановића, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку и **ПРЕИНАЧУЈУ СЕ** правноснажне пресуде Основног суда у Лозници ЗК. бр. 154/21 од 26.11.2021. године и Вишег суда у Шапцу 1Кж1 110/22 од 24.03.2022. године, тако што Врховни касациони суд окривљеног АА, са личним подацима као у списима предмета, на основу члана 423. тачка 1) Законика о кривичном поступку у вези са чланом 170. став 4. Кривичног законика

ОСЛОБАЂА ОД ОПТУЖБЕ

„што је дана ...2021. године, у периоду између 11,50 и 12,05 часова, у Лозници у просторији Основног јавног тужилаштва у Лозници, у урачунљивом стању и са умишљајем, увредио приватног тужиоца ББ из ..., тако што је на записнику Основног јавног тужилаштва у Лозници, који је сачињен наведеног дана у предмету КТ. бр. 690/20, када је испитан у својству сведока, који записник је потписао без примедби на његову садржину, рекао за приватног тужиоца „да је приватни тужилац избачен из полиције због криминалних радњи“ и „да је повезан са криминалцима и дан данас“ при чему је био свестан забрањености свога дела и хтео његово извршење, чиме би извршио кривично дело увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика.

На основу члана 265. став 3. Законика о кривичном поступку обавезан је приватни тужилац ББ да сноси трошкове кривичног поступка, о чијој ће висини првостепени суд одлучити посебним решењем.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници ЗК. бр. 154/21 од 26.11.2021. године, окривљени АА оглашен је кривим да је извршио кривично дело увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика и осуђен је на новчану казну у износу од 20.000,00 динара коју је дужан да плати у року од 90 дана од дана правноснажности пресуде, а уколико у датом року новчану казну не плати иста ће бити замењена казном затвора тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Окривљени АА је обавезан да приватном тужиоцу ББ надокнади трошкове кривичног поступка у износу од 72.460,00 динара у року од 90 дана од дана правноснажности пресуде, као и да плати суду на име паушала износ од 5.000,00 динара у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, док је приватни тужилац ББ, на основу члана 258. став 4. Законика о кривичном поступку, ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парнични поступак.

Пресудом Вишег суда у Шапцу 1Кж1 110/22 од 24.03.2022. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА, адвоката Слободана Миловановић и пресуда Основног суда у Лозници ЗК. бр. 154/21 од 26.11.2021. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног, адвокат Слободан Миловановић, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев за заштиту законитости, побијане пресуде преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе, јер дело за које је оптужен није кривично дело.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу на основу члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), па је у седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство у смислу члана 488. став 2. ЗКП није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет и након оцене навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је основан.

По налажењу Врховног касационог суда основано се поднетим захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног указује да је побијаним правноснажним пресудама повређен закон на штету окривљеног АА, јер дело за које је окривљени правноснажно оглашен кривим није кривично дело.

Кривично дело увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика чини онај ко увреди другог при чему се радња извршења састоји најчешће у изношењу увредљивих речи које штете части и угледу неког лица, дакле омаловажавањем тог лица.

Наиме, према ставу првостепеног суда, иако је окривљени критичном приликом инкриминисане речи изговорио у поступку у коме је оштећен, ради заштите својих права и интереса, како би што веродостојније представио интензитет своје угрожености и угрожености своје породице претњама приватног тужиоца, ипак налази

да из начина изражавања окривљеног, околности под којима је инкриминисане речи изговорио и чињенице да је наведене инкриминисане речи изговорио ничим изазван понашањем ББ на том рочишту, као и да је наведену увреду изговорио више пута, закључује да је окривљени инкриминисане речи изговорио у намери омаловажавања и потцењивања личности приватног тужиоца ББ.

Овакви наводи првостепеног суда се не могу прихватити из следећих разлога:

Чланом 170. став 4. Кривичног законика прописано је да се неће казнити за дело из става 1. до 3. овог члана учинилац, ако је излагање дато у оквиру озбиљне критике у научном, књижевном или уметничком делу, у вршењу службене дужности, новинарског позива, политичке делатности, у одбрани неког права или заштити оправданих интереса, ако се из начина изражавања или из других околности види да то није учињено у намери омаловажавања.

Дакле, одредбом члана 170. став 4. Кривичног законика предвиђен је основ искључења постојања наведеног кривичног дела. Кривично дело увреда неће постојати уколико су кумулативно остварени објективни и субјективни услов. Објективни услов јесте да је увредљива изјава дата у оквиру једне од делатности и то озбиљне критике у научном, књижевном или уметничком делу, у вршењу службене дужности, новинарског позива или политичке делатности и у овом случају у одбрани неког права или заштити оправданих интереса. Субјективни услов јесте да код оног чија би изјава објективно представљала увреду неког лица, односно повреду његове части, није постојала намера омаловажавања.

Имајући у виду околности под којима су инкриминисане речи изговорене, те да се овде окривљени пред јавним тужиоцем изјашњавао у погледу његових права и интереса која је имао у поступку као оштећени, да је износио своје разлоге и изјашњавао се на околности угрожавања његове сигурности, при том појашњавајући наведене околности окривљени се изјаснио да је такво стање његове угрожености поред осталог и последица информација да је он сазнао да је приватни тужилац „избачен из полиције због криминалних радњи“ и „повезан са криминалцима и дан данас“.

Дакле, и поред неспорне чињенице да је у поступку пред јавним тужиоцем овде окривљени приликом испитивања изнео наведене речи, које имају увредљив карактер по ставу Врховног касационог суда очигледно је да је окривљени то учинио у заштити својих права и оправданих интереса која је он, као оштећени, имао у наведеном поступку пред јавним тужиоцем, а не да је окривљени наведене речи изговорио у намери омаловажавања приватног тужиоца, што указује да има места примени члана 170. став 4. КЗ, како се то основано у поднетом захтеву за заштиту законитости наводи указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Стога, из списка предмета произилази да је увредљива изјава коју је овде окривљени дао пред јавним тужиоцем дата ради заштите оправданих интереса и то управо пред органом надлежним за заштиту његових интереса у том поступку, а не у намери омаловажавања.

Из напред наведених разлога овај суд је преиначио побијане пресуде и на основу члана 423. тачка 1) ЗКП окривљеног АА ослободио од оптужбе да је извршио кривично дело увреда из члана 170. став 1. КЗ.

Из изнетих разлога, применом одредбе члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП, те члана 265. став 3. ЗКП у погледу трошкова кривичног поступка, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.**

**Председник већа – судија
Бата Цветковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**